

VOL. No. 4    ISSUE No. 2    FEBRUARY 2018    PRICE 30/-



જમાદીયુસ્સાની હિજરી સન ૧૪૩૯  
ફેબ્રુઆરી - ૨૦૧૮

અંક-૨





## બેઈસ્મેહિ સુબ્હાનહૂ તઆલા

આપણાં માટે આ માસ ખુશી અને શોક બંને સાથે લઈને આવે છે.

ઈસ્લામના ઇતિહાસની એનાથી મોટી કડ્ડણાંતિકા બીજી કંઈ હોઈ શકે કે આપણા વહાલા નબી સ.અ.વ.ની અત્યંત પ્રિય અને એકમાત્ર પુત્રી પોતાના પિતાના અવસાન પછી કદી પોતાના મોઢા ઉપર સ્મિત લાવી શકી નહોતી. કોઈ ખુશીનો પ્રસંગ મનાવવો તો ઘણાં દૂરની વાત હતી પરંતુ તે દુઃખી મઝલૂમ પુત્રીએ પોતાના પિતાના અવસાન પછી એવી મુસીબતો ઉપાડી છે કે તેમણે દિવસને સંબોધીને કહ્યું છે કે: “હે પ્રકાશિત દિવસ! મારા ઉપર જે મુસીબતોના પહાડો તોડવામાં આવ્યા તે જો તારા ઉપર તોડવામાં આવ્યા હોત તો તું અંધકારમય રાતની જેમ પ્રકાશહીન થઈ જાત અને તારા ઉપર સંપૂર્ણપણે અંધકાર છવાઈ જાત!”

આપનું મહાન વ્યક્તિત્વ તમામ સદ્ગુણોનો ભંડાર હતો. રસૂલે ખુદા સ.અ.વ. પોતે આપને માન આપતાં હતાં. આપનું પવિત્ર જીવન આપણી કૌમની બાળકીઓ-માતાઓ-બહેનો અને પત્નીઓ માટે એક સર્વશ્રેષ્ઠ આદર્શ અને અનુકરણીય નમૂનો છે અને “ફદક”ના પ્રકરણમાં આપે જે ભાગ ભજવ્યો છે તે આપણને બોધ આપે છે કે પોતાના અધિકારોની બાબતે અવાજ ઉઠાવવો જોઈએ.

તેથી આ માસમાં આપણે આપની મઝલૂમ શહાદતના પ્રસંગે મજલિસો અને માતમની વ્યવસ્થા કરીને અને આ માસમાં જ આપની વિલાદતના પ્રસંગે ખુશાલીની મહેફિલો યોજીને આપણી અહલેબૈત અ.સ. સાથેની મહોબ્બત પુરવાર કરવી જોઈએ.

આ અંક “ઈમામ ખુમૈની રહ. વિશેષાંક” તરીકે આપની સમક્ષ પેશ કરવામાં આવે છે. આ માસમાં જ શહઝાદીયે કાએનાત સલા.ની સંતતિમાંથી જ એક નેક અને સાલેહ વ્યક્તિની એટલે કે હઝરત ઈમામ ખુમૈની રહ.ની વિલાદત પણ આવે છે જેમણે અત્યાચારીની સામે અત્યાચાર પિડિતોના અધિકારોની પ્રેરણાં આપી હતી અને સ્વતંત્રતા અપાવી પણ ખરી.

મારા વહાલા બાળકો! નવા શૈક્ષણિક વરસનો પ્રારંભ થઈ રહ્યો છે. તમારે આ વરસે પણ પોતાની સંપૂર્ણ શક્તિઓ પોતાની શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ અને વિદ્યાપ્રાપ્તિ પાછળ કામે લગાડી દેવાની છે. તમો અહલેબૈત અ.સ.ના વાસ્તાથી સંપૂર્ણ જોશ અને જુસ્સાથી નવા શૈક્ષણિક વરસનો પ્રારંભ કરજો. ઈન્શાઅલ્લાહ સફળતા તમારા પગ તળે હશે અને પોતાની શૈક્ષણિક કારકિર્દીમાં સફળતાના સોપાન સર કરીને અને પોતાના કુટુંબીજનો અને કૌમનું નામ રોશન કરીને તમો તેમના માટે પ્રસન્નતા અને ગર્વનું કારણ બનજો.

**વસ્સલામ**





## ઝેરે સરપરસ્તી હઝરતો હુજૂત

અરવાહોના ફિદાહ, અજજલલ્લાહો તઆલા ફરજહુશરીફ

મહુમ જનાબ મૌલાના આબીદ હુસૈન રીઝવી  
સાહેબની યાદમાં

### મુખ્ય તંત્રી :

સૈયદ મોહમ્મદ રેઝા રિઝવી ગરવી

### કાર્યવાહક તંત્રી :

સૈયદ મોહમ્મદ અજર  
સૈયદ આબીદ હુસૈન એ રિઝવી 7383560072

### સહાયકો :

અહમદ રેઝા મુરારહ  
તાલીમ રેઝા અજમેરી  
એહસાન અલી રિઝવી

### અનુવાહક :

સૈયદ મોહમ્મદ ફાઝિલ બુખારી આઈ. એ. એસ (નિવૃત્ત)

### શુષોભન :

Web Graphics મોહમ્મદ તાહીર  
9898937633 E-mail: smtahir202@gmail.com

### ટુરીંગ એજન્ટ :

સૈયદ મીસમ મેહદી રિઝવી 9510344219

## “હાદી” માસિકના મેમ્બર બનવા માટે સંપર્ક કરો:

**અમદાવાદ:** (૧) શબ્બીર ભાઈ નુરાની, ફોન: ૯૩૭૬૧૬૮૩૦૬  
(૨) મૌલાના ઝફરુલ હસન, ફોન: ૯૩૨૭૫૩૬૬૩૮  
(૩) ઝાકીર ભાઈ મોમીન, ફોન: ૯૩૨૭૦૪૧૩૧૪  
**ભાવનગર:** મુસ્તાકભાઈ વિરાણી, ફોન: ૯૮૨૪૫૩૮૧૧૪  
**મહુવા:** મહેદીરઝા એમ. બંભોરા, ફોન: ૯૮૨૪૩૨૭૨૨૭  
**કાણોદર:** નૌશાદભાઈ, જાફરી ચેનલ, ફોન: ૯૮૮૮૭૭૩૬૧૧  
**મેતા:** મોહસીનભાઈ કડીવાલ, ફોન: ૯૮૮૮૩૬૮૦૮૮  
**ભરૂચ:** મુશ્તાકઅલી પાનવાલા, ફોન: ૯૮૨૪૨૪૩૦૫૧

**ઘોળકા:** કમરઅલી મોમીન  
**અંજાર:** રફીકભાઈ ખોજા, ફોન: ૯૮૨૫૩૧૮૬૨૧  
**રૂસ્તમપૂરા:** સૈયદ આશીક હુસૈન, ફોન: ૯૮૨૪૧૧૮૩૭૨  
**રાજૂલા:** મૌલાના હસન મહેદી, ફોન: ૯૮૦૪૧૪૬૧૧૦  
**સેલવાસા:** ગુલામ અબ્બાસભાઈ દેવજાણી, ફોન: ૯૮૨૫૮૮૮૮૭૮  
**સિહોર:** હસનઅલી વજીરઅલી વસાયા, ફોન: ૯૮૭૮૮૬૮૮૬૮  
**કચ્છ:** મુશ્તાક હુસૈન અબ્દુલ હુસૈન માસ્ટર, ફોન: ૯૮૨૪૨૧૬૪૭૦  
**ડેડીયાપાસા:** રિઝવાન હુસૈન અમીરઅલી રાજાણી, ફોન: ૯૪૨૭૧૭૫૨૩૧

**ખાસ નોંધ:** સભ્ય તથા એજન્ટ મિત્રોને નમ્ર અરજ છે કે જેનું અગાઉનું લવાજમ બાકી છે તે અને નવા વર્ષનું લવાજમ મોકલી આપવા વિનંતી.

## વિગતો માટે સંપર્ક :

(રહ.)

હૌઝએ ઈલમીયહ ઈમામ ખુમૈની ગોલ્ડન પાર્ક, વટ્ટા, અમદાવાદ, ગુજરાત, ભારત

E-mail: [hadimasik@yahoo.com](mailto:hadimasik@yahoo.com) Website: [www.hadikids.org](http://www.hadikids.org)

PHONE NO: 079-25892786, 94266 78614, 70969 21472, 97247 37865

વાર્ષિક લવાજમ: રૂપિયા ૩૦૦/-



# પરદો

**આ યુગની અત્યંત મહત્વની આવશ્યકતા**



અલ્લાહ તઆલાએ શયતાનને પોતાની બારગાહમાંથી તગેડી મૂક્યો તે પછી આદમ અ.સ. હવ્વા સલા.ને એવી આજ્ઞા આપી કે: “તમો આ ઉપવનમાં રહો, જ્યાં જવું હોય ત્યાં જાવ, જે ખાવું હોય તે ખાઓ-પીવો પરંતુ આ વૃક્ષ (એક ચોક્કસ વૃક્ષ) પાસે પણ જશો નહીં; નહીંતર અત્યાચારીઓમાં તમારી ગણત્રી થઈ જશે.” તેથી શયતાન કે જે આવી કોઈ તક શોધતો જ હતો, તેણે બંનેના મનમાં શંકા-કુશંકાઓ ઉત્પન્ન કરી અને અલ્લાહની અનાજ્ઞાંકિતતા માટે પ્રેર્યા. કુરઆને મજુદમાં આ પ્રસંગનું વર્ણન આવી રીતે થયેલું છે: “પછી શયતાને તે બંનેના મનમાં શંકા-કુશંકાઓ ઉત્પન્ન કરી કે જેથી તે બંનેના ગુપ્ત ભાગો કે જે તે બંને (ની દ્રષ્ટિ)થી છુપા હતાં તે તેમના પર જાહેર થઈ જાય.” (સૂરએ અઅરાફ, આયત ૨૦)



આદમ અ.સ. અને હવ્વા સલા. શયતાનની વાતોમાં આવી ગયાં અને અલ્લાહની આજ્ઞાનું ઉલંઘન કરી બેઠાં. તે પછી પોતાની ભૂલ પર લજ્જિત થયાં તેથી અલ્લાહે તેમના પર પોતાની દયા-કૃપા વરસાવી અને તેમની ભૂલ માફ કરી દીધી. આ પ્રસંગ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે માનવજાત ઉપર શયતાનનો સર્વપ્રથમ ઘા થયો તે એ જ હતો કે તે તેમને ઉઘાડા (બે પરદા) કરી દે. અલ્લાહે માનવજાત માટે જે મર્યાદાઓ અને શરતો નિયત કરી હતી તેનો હેતુ બંને વચ્ચે મર્યાદા જળવાઈ રહે તેવો હતો પરંતુ શયતાને તે માન-મર્યાદા (પરદા) ઉપર જ ઘા કરીને માનવજાતને તેના પવિત્ર સ્થાનમાંથી અધોગતિમાં ધકેલી દીધો.

આજે પણ ઇસ્લામી સમાજ અને પશ્ચિમના સમાજની તુલના કરવામાં આવે તો પશ્ચિમના સમાજમાં પથભ્રષ્ટતા અને સ્વતંત્ર વિચારસરણીને કારણે સામાજિક પછાતપણું જોવા મળે છે. પશ્ચિમની સંસ્કૃતિ અને સમાજમાં સ્ત્રીને કામવૃત્તિ સંતોષવાનું સાધન માત્ર ગણવામાં આવે છે અને તેનું છડેચોક પ્રદર્શન કરવામાં આવે છે. એક અભ્યાસ પ્રમાણે અમેરિકામાં નવજાત બાળકોમાંથી મોટા ભાગના અનોરસ હોય છે.

આ વિશે ચિંતન કરવાની જરૂર છે કે આ પરિસ્થિતિનું નિર્માણ થયું તેના શું કારણો છે કે અમેરિકાના સમાજમાં આટલી અધોગતિ આવી ગઈ છે કે આ સમસ્યાના મૂળમાં અશ્લીલતા અને સ્ત્રીઓ પુરૂષો વચ્ચેના મર્યાદા વગરના સંબંધો છે. જ્યારે સ્ત્રીની નગ્નતા કોઈ સમાજના મોભાનો ભાગ બની જાય છે ત્યારે પોતાના શારીરિક અંગોનું



પ્રદર્શન તેના માટે સહજ બની જાય છે અને તેના પરિણામે સ્ત્રી અશ્લીલતા, નગ્નતા અને વ્યભિચારને પોતાની આજીવિકાનું સાધન બનાવી લે છે અને પરિણામે સમાજ અધમતાની ઉંડી ખીણમાં પડવા લાગે છે.

આપણાં ભારતીય સમાજમાં પણ આ અશ્લીલતા અને નગ્નતા દરેક રીતે ફેલાતી જાય છે અને તેના ભયાનક અને હૃદયદાવક પરિણામો દિવસે-દિવસે આપણને વધુને વધુ જોવા મળતાં રહે છે. આજના પ્રચાર માધ્યમો, પ્રચાર માધ્યમના કર્મીઓ અને કાર્યકર્તાઓના વસ્ત્રો, આપણી ફિલ્મો, સીરિયલો એટલે સુધી કે બાળકો માટેના કાર્ટુનો વિગેરેને ઝીણવટથી જોવામાં આવે અને તે અંગે વિચારવામાં આવે તો તેમાં ચોક્કસ રીતે અશ્લીલતા, નગ્નતા, પશુવૃત્તિ, ઝનૂન, ભયાનકતા, ધાર્મિક અસહિષ્ણુતા કેન્દ્રિત હોય છે.

આપણે આવા દ્રશ્યો જોતી વખતે વિચારવું જોઈએ અને તે પ્રત્યે ધ્યાન આપવું જોઈએ કે આજે મનોરંજનના નામે જે કાંઈ ઇન્ટરનેટ, ટી.વી ચેનલ્સ, ફિલ્મો દ્વારા આપણને સરળતાથી ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવી રહ્યું છે, તદ્દન મફતમાં અને અત્યંત નજીવી કિંમતે આપણી વચ્ચે વહેંચવામાં આવી રહ્યું છે તો શું જગત આપણાં ઉપર આટલું દયાળુ થઈ ગયું છે તેને કારણે છે કે આપણાં-આપણી સંસ્કૃતિના શત્રુઓ પોતાના લક્ષ્યની પ્રાપ્તિ કાજે ચોક્કસ રીતે સતત પ્રયત્નશીલ છે. આજે જ્યારે જગતમાં કોઈ કોઈનું નથી, કોઈ પણ પ્રકારના સ્વાર્થ વગર કોઈ કોઈના માટે એક પૈસો પણ ખર્ચવા તૈયાર નથી તે





સંજોગોમાં આ શત્રુ આપણાં ઉપર કેમ આટલી કૃપા દર્શાવવા લાગ્યો છે?!!

જો આપણે ગહન રીતે ચિંતન કરીએ અને અમુક વર્ષો પહેલાંની પરિસ્થિતિ અને આજની પરિસ્થિતિની તુલના કરીએ તો સ્પષ્ટ રીતે દેખાઈ આવશે કે આપણો સમાજ નૈતિકતા અને માનવતાના કયા સ્થાને હતો અને આજે ક્યાં પહોંચી ગયો છે, ગઈકાલના વસ્ત્રો, પહેરવેશ કેવો હતો, આજે શું છે? ગઈ કાલે માન, મર્યાદા, લજ્જા કેટલા મોટા પ્રમાણમાં પ્રચલિત હતાં અને આજે નિર્લજ્જતા કેટલી હદે પહોંચી ગઈ છે.

શું હવે પણ હિજાબ અને પરદાની જરૂરિયાત જણાતી નથી! શું ઇસ્લામની સંપૂર્ણ હિજાબની આજ્ઞા માનવપ્રકૃતિ (માનવજાત)ને અનુરૂપ નથી કે જે અનેક નૈતિક અધઃપતનથી બચવા, બચાવવાનું માધ્યમ છે!!!



અંબિયાઓના વૃત્તાંત

# હઝરત ઐયૂબ અ.સ.નું આશ્ચર્ય પમાડે તેવું જીવન અને આપનું ઘૈર્ય (હપ્તો બીજો)

**હઝરત ઐયૂબ અ.સ.ની પ્રતિજ્ઞા:-**

હવે માત્ર એક સંકટ હઝરત ઐયૂબ અ.સ. માટે રહી ગયું હતું. એ કસમ કે જે તેમણે પોતાની પત્નિ અંગે લીધી હતી અને તે વાત એવી હતી કે તેમણે પોતાની બીમારી દરમિયાન પોતાની પત્નિને તેમની મરજીથી વિરુદ્ધનું કોઈ કાર્ય કરતાં જોયાં હતાં ત્યારે એમણે પોતે જ્યારે સાજા થઈ જાય ત્યારે પોતાની તે પત્નિને એકસો અથવા તેનાથી ઓછી સંખ્યામાં કોરડાઓ ફટકારશે એવા કસમ ખાધાં હતાં. પરંતુ સ્વાસ્થ્ય પ્રાપ્ત કર્યા પછી તેઓ એવું વિચારવા લાગ્યાં કે તેની વફાદારીને લક્ષમાં રાખીને તેને માફ કરી દે પરંતુ આ એક કસમ અને ખુદાનું નામ વચ્ચે હોવાની પણ સમસ્યા હતી. ખુદાએ તેમના માટે આ સમસ્યાનું નિરાકરણ પણ લાવી દીધું અને તેમને ફરમાવ્યું કે: “ઘઉંની ડાંખળીઓ (અથવા એવા પ્રકારની કોઈ પણ વસ્તુ)ને એક મુઠ્ઠીમાં પકડી લો અને તેને એકી સાથે મારી દો.” (સૂરએ સાદ, આયત ૪૪)



એક રિવાયત પ્રમાણે હઝરત ઐયૂબ અ.સ.ની પત્નિનું નામ “લયા બિન્તે યાઅફૂબ” હતું. તેમનાથી શું ભૂલ થઈ ગઈ હતી તે બાબતે કુરઆનનો અર્થવિસ્તાર કરનાર વિદ્વાનો (મુફ્સસેરીન) વચ્ચે મતમતાંતર છે. ઇબ્ને અબ્બાસ નામના એક પ્રખ્યાત વિદ્વાનના મત પ્રમાણે શયતાન (અથવા શયતાન જેવો કોઈ) એક વૈધનો વેશ ધારણ કરીને જનાબ ઐયૂબ અ.સ.ની પત્નિ પાસે આવ્યો અને તેમને કહ્યું કે હું તારા પતિનો ઈલાજ કરી શકું છું પરંતુ મારી એક શરત છે કે જ્યારે તે સાજા થઈ જાય તો તે મારી સમક્ષ માત્ર એટલો જ એકરાર કરે કે માત્ર મેં જ તેમને સાજા કર્યા છે તે સિવાય મારે કોઈ વળતર જોઈતું નથી. હઝરત ઐયૂબ અ.સ.ના પત્નિ તેમની સતત અને લાંબી બીમારીને કારણે અત્યંત દુઃખી હતાં તેમણે આ શરત સ્વીકારી લીધી અને હઝરત ઐયૂબ અ.સ. સમક્ષ આ પ્રસ્તાવ મૂક્યો. હઝરત ઐયૂબ અ.સ. શયતાનની ચાલને સમજી ગયાં અને ખૂબ જ નારાજ થઈ ગયાં અને એવા કસમ ખાધાં કે પોતાની પત્નિને સજા કરશે. કેટલાંકનું એવું મંતવ્ય છે કે હઝરત ઐયૂબ અ.સ.એ તેમને કોઈ કામે મોકલ્યાં હતાં અને તેમાં તેમણે મોડું કરી દીધું હતું. હઝરત ઐયૂબ અ.સ. બીમારીને કારણે ખૂબ જ તકલીફમાં હતાં તેથી આવા કસમ ખાઈ લીધાં. ટૂંકમાં એટલું જ કે હઝરત ઐયૂબ અ.સ.ના પત્નિ પોતાની ભૂલને કારણે સજાને પાત્ર હતાં તે સાથે જ તેમની અત્યંત લાંબી બીમારીના સમયગાળામાં તેમણે કરેલી સેવા અને પતિ પરાયણતાને કારણે ક્ષમાને પાત્ર પણ હતાં. એ હકીકત છે કે ઘઉંની ડાંખળીઓના પૂળાથી મારવું



તે ખરેખર સજા ન ગણાય પરંતુ ખુદાની આજ્ઞાથી ખુદા પ્રત્યેના આદર અને કાયદાના ભંગનો પ્રસાર થતો અટકાવવા માટે તેમણે આ કાર્ય કર્યું હતું. આ પ્રસંગથી એટલું તો અવશ્ય પ્રસ્થાપિત થાય છે કે ક્ષમા પ્રદાનની સાથે સ્પષ્ટ રીતે કાનૂન ભંગ પ્રસ્થાપિત ન થઈ જાય તેની કાળજી રાખવી પણ આવશ્યક છે. અન્યથા એવા પ્રસંગો કે જ્યારે ક્ષમા પ્રદાન કરવાનો લેશમાત્ર પણ અવકાશ ન હોય ત્યારે આવી રીતે વર્તવાની લગીરે પરવાનગી નથી. આ વૃત્તાંતના પ્રારંભ અને અંતનો સાર કુરઆનમાં અંતિમ વાક્યમાં આવી રીતે વર્ણવવામાં આવ્યો છે કે: “અમે એને (હઝરત ઐયૂબ અ.સ.ને) ખૂબ જ ઘેર્યવાન અને સંતુષ્ટ રહેનાર જ જોયો છે. ઐયૂબ (મારો) કેટલો સારો બંદો (દાસ) હતો કે જે વારંવાર અમારી તરફ જ સંમુખ થતો હતો.” (સૂરએ સાદ ૪૪)

એ કહેવાની જરૂર નથી કે હઝરત ઐયૂબ અ.સ.ની ખુદાની બારગાહમાં યાચના કરવી અને શયતાનના ષડયંત્રો, દુઃખ, પીડા, તકલીફો અને બીમારીઓ દૂર થવાની યાચના કરવી તે તેમની ધીરજ અને સંતોષી સ્વભાવથી વિપરીત ન ગણાય અને સાત વરસ સુધી અને એક રિવાયત પ્રમાણે તો અઠાર વરસો સુધી બીમારી, દરિદ્રતા અને અભાવમાં જીવન વ્યતિત કર્યા પછી તો નહીં જ. ધ્યાન આપવા જેવી બાબત એ છે કે આ વાક્યમાં હઝરત ઐયૂબ અ.સ.ના ત્રણ મહત્વના ગુણોની પ્રશંસા કરવામાં આવી છે કે જે ગુણો જે કોઈ વ્યક્તિમાં હોય તે વ્યક્તિ “સંપૂર્ણ માનવ”-“પુરુષોત્તમ” ગણાય: ૧. દાસત્વ, ૨.ઘેર્ય અને અટલ શ્રદ્ધા, ૩.વારંવાર ખુદાને જ યાચના કરતાં રહેવું.



## **હઝરત ઐયૂબ અ.સ. કુરઆન અને તોરેતમાં:-**

આ મહાન પયગમ્બરનું પવિત્ર મુખારવિન્દ ઘૈર્ય અને સંતોષને જાહેર કરતું હતું. એટલે સુધી કે “ઐયૂબ અ.સ.નું ઘૈર્ય” તો એક દ્રષ્ટાંત બની ગયેલ છે. આપણે અગાઉ જોઈ લીધું છે કે કુરઆનમાં આ વૃત્તાંતના આરંભ અને અંતમાં આ મહાન પયગમ્બરની ખુદાએ કેવી રીતે પ્રશંસા કરી છે.

પરંતુ ખૂબ જ દુઃખ સાથે નોંધવું પડે છે કે આ મહાન પયગમ્બરનું જીવન વૃત્તાંત પણ અજ્ઞાની લોકો અને બુદ્ધીશાળી શત્રુઓના હસ્તક્ષેપથી બચી શક્યું નહીં અને એવા એવા ખોટા આક્ષેપો ઘડવામાં આવ્યાં કે જેનાથી તેમનું અતિપવિત્ર વ્યક્તિત્વ ખરડાઈ ગયું; તે પૈકી એક ખોટો આક્ષેપ એવો છે કે બીમારીના સમયગાળામાં હઝરત ઐયૂબ અ.સ.ના શરીરમાં કીડા પડી ગયાં હતાં અને એટલી અસહ્ય દુર્ગંધ આવતી હતી કે ગામલોકોએ તેમને ગામની બહાર કાઢી મુક્યાં હતાં. આવી વાર્તાઓ ઉપજાવી કાઢેલી અને મનઘડત છે તેમાં શંકાને કોઈ સ્થાન જ નથી. પછી તે હદીસના પુસ્તકોમાં પણ કેમ ન હોય! કેમકે પયગમ્બરોની “રિસાલત”ની એક આવશ્યકતા એવી છે કે લોકો સદાએ તેમને પ્રેમ અને લાગણી સભર રીતે મળી શકે. એવી કોઈ પણ બાબત કે જેને કારણે લોકો તેમનાથી દૂર થઈ જાય અને કંટાળી જાય પછી તે બીમારી હોય કે તેમની કોઈ શારીરિક ખોડખાંપણ હોય અથવા તેમના સ્વભાવની સપ્તાઈ હોય, એવી કોઈ પણ બાબત તેમનામાં નહીં





હોય કેમકે આ બાબતો તેમનું “રિસાલત”નું કર્તવ્ય નિભાવવાની બાબતે અડચણરૂપ થઈ શકે.

પરંતુ “તૌરેત”માં “ઐયૂબ” વિષે સવિસ્તાર વર્ણન મળે છે જે “મઝામીરે દાઉદ” પહેલાં છે. આ પુસ્તકમાં ૪૨ પ્રકરણો છે અને દરેક પ્રકરણમાં સવિસ્તાર વિગતો છે અને કેટલાંક પ્રકરણોમાં તો અત્યંત દુઃખદાયક વર્ણનો જોવા મળે છે તે પૈકી ત્રીજા પ્રકરણમાં હઝરત ઐયૂબ અ.સ.એ ખુદાને ખૂબ જ વધારે ફરિયાદો કરતાં દર્શાવવામાં આવ્યાં છે; જ્યારે કુરઆનમાં તો તેમના ઘેર્ય અને સંતોષની પ્રશંસા જ કરવામાં આવી છે.



# ચોકલેટ



આપે અનુભવ કર્યો જ હશે કે જ્યારે બાળકને કાંઈ વાગે છે અથવા તે પડી જાય છે ત્યારે તે ભેંકડો તાણીને રડવા લાગે છે. માં તેને ઉપાડી લે છે અને તરત જ એક ચોકલેટ તેના હાથમાં પકડાવી દે છે. ચોકલેટ મળે છે કે તરત જ બાળક એવી રીતે શાંત થઈ જાય છે કે જાણે કાંઈ થયું જ નથી. જે અત્યાર સુધી રડતો હતો તે ખુશ થઈ જાય છે. આપે ક્યારેય વિચાર્યું છે ખરું કે આવું કેમ થાય છે?

કારણ કે બાળકો પણ વિચાર કરે છે, સમજે છે અને હિસાબ કરે છે. એટલે કે તેઓ મનમાં ને મનમાં વિચારે છે કે હું પડી ગયો અને વાગ્યું પરંતુ તેના કારણે મને ખાવા માટે એક સ્વાદિષ્ટ ચોકલેટ પણ મળી ને!

આ ઉદાહરણને દ્રષ્ટિ સમક્ષ રાખીને અમે પણ એવું જ કહેવા માંગીએ છીએ કે તેમની શાંતિ, સંતુષ્ટિ, તેમની ખુશીનું કારણ માત્ર એટલું જ છે કે તેઓ દુઃખ અને લાભ (નેઅમત) બંનેની તુલના કરે છે અને પરિણામે તેમનું મન દુઃખ ભૂલીને શાંત થઈ જાય છે અને સંતુષ્ટ થઈ જાય છે. શાંતિ મેળવવાની આ સૌથી સરળ પદ્ધતિ છે.

જે કોઈપણ પોતાના જીવનમાં દુઃખ અને વિડંબનાઓમાં સપડાઈ જાય છે તેની પાસે અનેક નેઅમતો પણ હોય છે જ. જીવનની ઉંચ-નીચમાં દુઃખો અને તકલીફોની સાથે પોતાને પ્રાપ્ત સુખ-સગવડો (નેઅમતો)ની પણ તુલના કરવામાં આવે તો મનુષ્ય કદીયે દુઃખી કે વિચલીત નહીં થાય.

તેથી ખુદાવન્દે આલમ પણ આપણી પાસે એવી જ અપેક્ષા રાખે છે; ઇશાદિ થએલ છે કે: “ઉઝકુર નેઅમતિયલ્લતી અન્અમતો અલયકુમ” અર્થાત: “અમોએ તમને જે સુખ-સગવડ (નેઅમતો) આપી છે તેનું સ્મરણ કર્યા કરો.” (સૂરએ બકરહ, આયત ૪૭)



# ખુમૈનનો એક મહાન વ્યક્તિ

આદરણીય અને મહાન વ્યક્તિઓનું જીવન સમગ્ર મનુષ્યજાતિ માટે પ્રેરણાનો એક સ્રોત હોય છે અને લોકો તેમના વિશે જાણવા અત્યંત આતૂર હોય છે અને એવી અત્યંત મહાન વ્યક્તિઓ ચિર-સ્મરણીય હોય છે. આવી વ્યક્તિઓમાં જ ઈરાનના એક પ્રદેશ “જમારાન”માં જન્મેલ એક મહાન વ્યક્તિ પણ સામેલ છે કે જેમનું નામ “સૈયદ રૂહુલ્લાહ” હતું.

**આપનો જન્મ અને બાળપણ:-**

હઝરત ફાતેમા ઝહરા સલા.ની વિલાદત (જન્મ)ના દિવસે જ “સૈયદ રૂહુલ્લાહ”નો જન્મ થયો હતો અને ૧૩૨૦ હિજરીનું વરસ હતું. આપ “ખુમૈન” શહેરમાં જન્મ્યાં હોવાને કારણે અને મોટા થઈને ઈરાનની “ઈસ્લામી ક્રાંતિ” (ઈન્કિલાબે ઈસ્લામિયે ઈરાન)ના સ્થાપક બન્યાં હતાં અને ઈરાનની જનતાના આગેવાન અને માર્ગદર્શક બન્યાં હતાં તેથી આપને “ઈમામ ખુમૈની”ના નામે ઓળખવામાં આવે છે.


આપના આદરણીય પિતાનું નામ “સૈયદ મુસ્તફા” અને માતાનું નામ “બાનુ હાજર” હતું.

સૈયદ રૂહુલ્લાહે ૭ વરસની વય સુધી સ્થાનિક પાઠશાળાઓ અને તે પછી ધાર્મિક પાઠશાળાઓમાં શિક્ષણ લીધું હતું.

**મુઘાવસ્થા અને યુવાવસ્થા:-**

સૈયદ રૂહુલ્લાહની મુઘાવસ્થા પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ અને રશિયા અને ઈંગ્લેન્ડ દ્વારા ઈરાન ઉપર કબ્જો જમાવવામાં આવ્યો તેની સમકાલિન હતી. આપે લોકો ઉપર થતાં અત્યાચારો અત્યંત નજીકથી નિહાળ્યાં હતાં અને તે કારણે આપ અત્યંત દુઃખી પણ હતાં.





આપને વિદ્યાઅભ્યાસની ખૂબ જ ઈચ્છા હતી તેથી તેમણે “અરાક” અને “કુમ” શહેરોના પ્રખ્યાત ધાર્મિક વિદ્યાલયોમાં પ્રવેશ મેળવ્યો. યુવાવસ્થાથી જ આપ ખૂબ જ મહેનતુ વિદ્યાર્થી હતાં તે પછી આપ વધુ વિદ્યાઅભ્યાસ માટે પવિત્ર શહેર “નજફ” ગયાં અને ત્યાં પોતાનું ધાર્મિક શિક્ષણ પૂર્ણ કર્યું.

#### **ઈસ્લામી ક્રાંતિ:-**

શરૂઆતથી જ સૈયદ રહુલ્લાહ લોકો પર થતાં અત્યાચારોને જોતાં આવ્યાં હતાં તેથી તેઓ આંતરિક-બાહ્ય અને શાહી શત્રુઓના અત્યાચારોના માત્ર મૂક સાક્ષી બનીને બેસી રહ્યાં નહોતાં અને અત્યાચારોનો વિરોધ કરવો તે તેમની જીવન પ્રણાલીનું અંગ બની ગયું હતું અને તેઓ પોતાના ભાષણો અને લખાણો દ્વારા લોકોને જાગૃત કરવાના કાર્યમાં ઓતપ્રોત થઈ ગયાં હતાં. આ કારણે આપની અને આપના અનેક સાથીઓની ધરપકડ પણ કરવામાં આવતી હતી અને તેમને ઈરાનમાંથી દેશનિકાલ પણ કરવામાં આવ્યાં હતાં પરંતુ છેવટે ઈરાની સવંત પ્રમાણે ૨૨ બહેમન સને ૧૩૫૬ હિજરી શમ્સીના દિવસે ઈરાનની “ઈસ્લામી ક્રાંતિ”ને વિજય મળ્યો અને એક “ઈસ્લામી લોકશાહી”ની સ્થાપના થઈ કે જેનો મુખ્ય ધ્યેય માનવતા પર થતાં અત્યાચારોનો વિરોધ કરવા અને જગતમાંથી આતંકવાદને જડમૂળમાંથી ઉખેડી નાંખવાનો છે. વિડંબના તો એ છે કે “માનવતાના રક્ષણ”ના ઓથા નીચે આતંકવાદનો જ વેપાર કરનાર અમેરિકા અને ઈંગ્લેન્ડ જેવા દેશો ખરેખર “માનવતાના રક્ષક” ઈરાનના શત્રુઓ બની ગયાં છે.

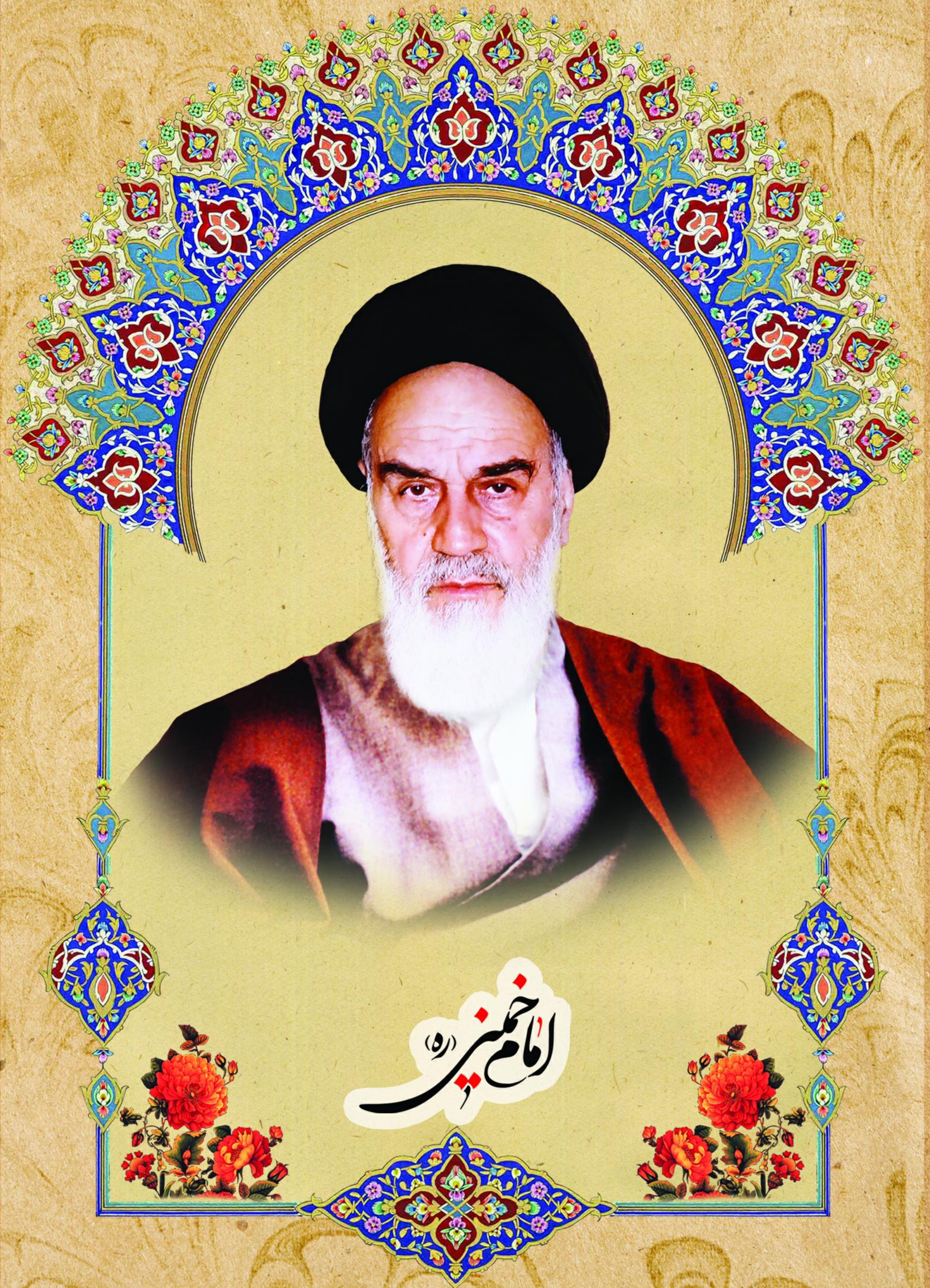
“ઈસ્લામી ક્રાંતિ”ની સફળતાને કારણે અત્યંત સંતુષ્ટ મને ૮૭ વરસની વયે સૈયદ રહુલ્લાહ ખુમૈની પોતાના કાયમી રહેઠાણે પ્રયાણ કરી ગયાં.



બાળકો અને યુવાનો ઈમામ ખુમૈની રહ.ની દ્રષ્ટિએ:-

- બાળકો મારા મનની શાંતિ છે.
- જો લોકપ્રિય અને મહાન બનવાની ઈચ્છા હોય તો પોતાના જીવન અને યુવાવસ્થાનો લાભ લઈને અને એક નિશ્ચિત ધ્યેયને લક્ષ્ય બનાવીને વિદ્યા પ્રાપ્તી, સતત કાર્યશીલતા દ્વારા લક્ષ્ય પ્રાપ્તીને કાજે પ્રવૃત્ત રહો!
- વૈચારિક રીતે પ્રગતિશીલ રહો, આગળ વધતાં રહેવાને જ લક્ષ્ય બનાવો, પાછા ફરવાનું તો વિચારતાં પણ નહીં. ઈન્શા અલ્લાહ કુરઆનની દિશામાં આગળ વધો, ઈસ્લામ અને અલ્લાહના દિશા નિર્દેશો પ્રમાણે પ્રગતિ કરતાં રહો.
- આજના બાળકો જ આવતી કાલના મહાન વિદ્વાનો, બુદ્ધિજીવીઓ અને મહાન મનુષ્યો છે. આ બાળકો જ ભવિષ્યમાં આપણાં દેશ અને શાસનની ધુરા સંભાળશે. આપણાં પછી આ બાળકો જ શાસનની સુદ્રઢતા અને સ્વાતંત્ર્યનું રક્ષણ કરશે.
- પોતાના મિત્ર પ્રત્યે માયાળુ રહો. તેમને ભેટ-સોગાત આપવાની અને સહાયતા કરવાની બાબતે આળસ કરતાં નહીં.







# તસ્બીહે હમરતે મહરા

સલામુલ્લાહે અલૈહા

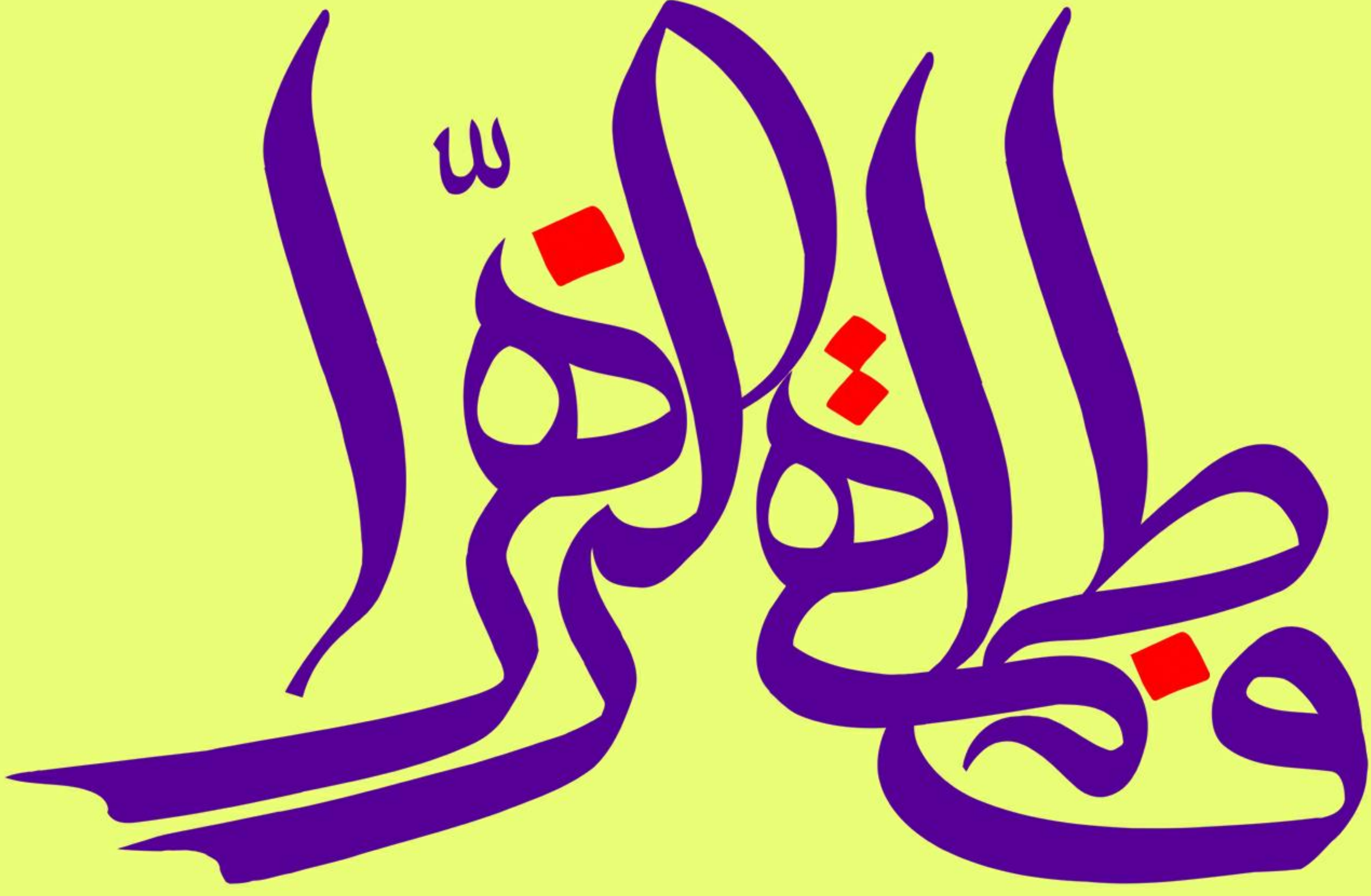


જનાબ ફાતેમા મહરા સલા. ઘરના બધાં કામો પોતે જ કરતાં હતાં. ઘંટીમાં લોટ દળવું, ઘરની સફાઈ, રાંધવાનું કામ વિગેરે બધાં કામો આપ પોતે એકલાં જ કરતાં હતાં. આમ એકલાં આ બધાં કામો કરવાની સાથે બાળકોને સાચવવાની જવાબદારીને કારણે આપ ખૂબ જ થાકી જતાં હતાં. ઈમામ અલી અ.સ. ઘર સિવાયના બહારના કામોમાં વ્યસ્ત રહેતાં હતાં. ઘણાં દિવસો સુધી હમરત મહરા સલા.ની આવી પરિસ્થિતિ જોઈને ઈમામ અલી અ.સ.એ એક દિવસ જનાબ મહરા સલા.ને ફરમાવ્યું: “બીબી! આપ પોતાના પિતા પાસે જઈને એક દાસી માંગી લો જેથી કરીને ઘરના કામોમાં આપની સહાયતા કરે.”

જનાબ મહરા સલા. પોતાના પિતાને ઘરે ગયાં ત્યારે આપે જોયું કે ત્યાં અસ્હાબ (સાથીઓ)નો જમાવડો છે; તેથી લાજ આવી જતાં કાંઈ કહી શક્યાં નહીં અને આ વાત કર્યા વગર પાછા આવી ગયાં. નબીયે અકરમ સ.અ.વ.ને એવું તો લાગ્યું જ કે ફાતેમા (સલા.) કોઈ કામે આવ્યાં હતાં પરંતુ લોકોની હાજરીને કારણે કહી શક્યાં નહોતાં તેથી આપ સ.અ.વ. પોતે બીજા દિવસે જનાબે મહરા સલા.ને ઘરે પધાર્યા અને પુછ્યું કે: “દીકરી! કાલે રાત્રે આપ કહેવા માંગતાં હતાં પરંતુ કાંઈ પણ કહ્યાં વગર પાછા ફરી ગયાં - દીકરી શું વાત છે?”







જનાબ ઝહરા સલા. લાજને કારણે ફરી કાંઈ કહી શક્યાં નહીં. ઈમામ અલી અ.સ.એ સઘળી વાત કરી. નબીયે અકરમ સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું: “દીકરી! હું આપને એવો અમલ શિખવાડું છું કે જે કોઈ સેવક કે દાસી કરતાં પણ વધારે ઉપયોગી છે. જ્યારે તમે રાત્રે સુવા માટે જાવ ત્યારે 33 વખત “સુબ્હાનલ્લાહ” 33 વખત “અલ્હમ્દો લિલ્લાહ” અને 34 વખત “અલ્લાહો અકબર” કહ્યા કરો. આ અમલના બદલામાં તમારા કાર્યોની યાદી (નામએ આઅમાલ)માં હજાર નેકીઓ લખવામાં આવશે અને આ અમલ જો તમો દરરોજ સવારે કરશો તો ખુદાવન્દે આલમ તમારા આલોક અને પરલોકના કાર્યો (મુશ્કેલીઓ)ને સરળ કરી દેશે.” (ખિલાફ અનવાર, ભાગ ૧૦, પાન નં ૨૪-૨૫; કશ્ફુલ ગુમ્મહ, ભાગ ૨, પાન નં ૩૦)

ઈમામ સાદિક અ.સ. એ તસ્બીહે હઝરત ફાતેમા ઝહરા સલા. અંગે ફરમાવ્યું છે કે: “દરેક વાજિબ (ફરજિયાત) નમાઝ પછી તસ્બીહે ફાતેમા ઝહરા સલા. મને દરરોજ ૧૦૦૦ રકઅત નમાઝ કરતાં પણ વધારે પ્રિય અને પસંદ છે.” તેવી જ રીતે ફરમાવ્યું છે કે: “જો કોઈ વાજિબ નમાઝ પટ્યા પછી તસ્બીહે હઝરતે ઝહરા સલા. પટે તો ખુદાવન્દે આલમ તેને માફ કરી દે છે.”



# આળસુપણાંચી દૂર રહો

એક આળસુ-નિષ્ક્રીય વ્યક્તિ માત્ર પોતાના માટે જ નહીં પરંતુ સમાજ માટે પણ મુશ્કેલીઓ ઉભી કરી શકે છે. તેથી પ્રવૃત્તિઓમાં પરોવાએલાં રહેવું જરૂરી છે. એક આળસુ-નિષ્ક્રીય વ્યક્તિનું મન દુષ્ટ વિચારોનું લક્ષ્ય બની જાય છે; જે સમાજ, શહેરો અને દેશોને હાનીકારક થઈ શકે છે. ઈસ્લામી સમાજ અને સંસ્કૃતિમાં દરેક વ્યક્તિ માટે આજીવિકાની તકોની ઉપલબ્ધિ અતિઆવશ્યક છે જેથી કરીને દરેક પોતાના કાર્યમાં પરોવાયેલો રહે, યુવાનો માટે પણ એ જરૂરી છે કે પોતાની કાર્યક્ષમતાને સુધારતા રહીને મહેનત કરીને પોતાના તમામ કાર્યો પૂર્ણ કરે જેથી કરીને તેમની સફળતા સુનિશ્ચિત થઈ જાય.

ઈમામ અલી અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “શ્રેષ્ઠ મનોરંજન કામમાં પ્રવૃત્ત રહેવું તે છે.”

પોતાની નવરાશની પળોમાં લાભદાયી કામો કરતાં રહેવું જોઈએ. બીજાઓની મદદ કરીને તેમને પણ આજીવિકાની તકો પૂરી પાડી શકાય છે કેમકે તમારી આજુબાજુના લોકો પણ માનસિક રીતે

શાંત અને ખુશ-ખુશાલ હશે તો જ તમને પણ શાંતિમય વાતાવરણ મળશે. સંશોધનાત્મક અભ્યાસો ઉપરથી ફલિત થયું છે કે કાર્યરત અને પ્રવૃત્તિશીલ લોકો હમેશાં વધારે ખુશખુશાલ જીવન વ્યતિત કરે છે.

ઈસ્લામમાં કાર્ય કરતાં રહેવા, શોધતાં રહેવા અને નવરાશની પળોનો લાભ લેવાની ખૂબ જ તાકીદ કરવામાં આવી છે. પોતાના માટે નવરાશ અને તકો શોધતાં રહેવું અને તેવી જ રીતે બીજાઓ માટે પણ સરળતા અને તકો પ્રાપ્ય બનાવવા અને નવરાશને સફળતામાં પરિવર્તિત કરવું અત્યંત અગત્યની બાબત છે. આ પુણ્યનું કાર્ય (નેકી) છે અને પુણ્યના કામોમાં એક બીજાથી આગળ વધવાની સ્પર્ધા થવી જોઈએ. નબીયે અકરમ સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “જે વ્યક્તિ ઉપર ઉન્નતિ (ખૈર) અને નેકીના દ્વાર ખુલી જાય છે તેણે તો આ તકનો લાભ લેવા માટે દોડી જવું જોઈએ કેમકે આ દ્વાર ક્યારે બંધ થઈ જાય તે કહી શકાય નહીં.” (મીઝાનુલ હિકમત, ભાગ ૪, પાન નં ૧૬૦૭, હદીસ ૫૩૮૫)



# અબુઝરે ગફફારીને પત્ર

અલ્લાહના નામથી અબુઝરે ગફફારીને એક પત્ર મળ્યો.

પત્ર લખનારે કંઈક નસીહત કરવા લખ્યું હતું. પત્ર લખનાર જાણતા હતા કે અબુઝર પયગમ્બર સાહેબ સ.અ.વ.ના ખાસ સહાબી છે. અબુઝરે જવાબમાં લખ્યું: “જેને તમે ખૂબ ચાહતા હો તેને તકલીફ પહોંચાડતા નહીં!”

પત્ર લખનારને આ જવાબ વાંચીને કંઈ સમજાયું નહીં. તે વિચારવા લાગ્યા; આનો અર્થ શું? પોતે જેને ચાહતા હોય તેને કોઈ તકલીફ પહોંચાડે?

અરે, જેને ચાહતા હોય તેને તો બધી વસ્તુ આપીને કોઈ પણ રીતે રાજી રાખવા કોશિશ કરે. છતાં તેઓ જાણતા હતા કે અબુઝર વિદ્વાન માણસ છે. તેણે બીજો પત્ર લખીને આ જવાબ વિશે વિગતવાર લખવા વિનંતી કરી.

બીજા પત્રમાં અબુઝરે લખ્યું કે: “દરેક માણસ પોતાના નફસ (પોતાની જાત)ને ચાહતો હશે. મારા કહેવાનો મતલબ એ હતો કે ગુનાહ કરીને પોતાની જાતના દુશ્મન બનશો નહીં કેમકે દરેક ગુનાહની અસર તમારી જાત (નફસ) ઉપર પડે છે.”

પત્ર લખનારને અબુઝરના આ જવાબથી આખી વાત સમજાઈ ગઈ અને તે જુદગીમાં ગુનાહોથી બચવા લાગ્યો.



# ખુદાવન્દે આલમનો

## અજબ પ્રેમ

આપણાં નબી હઝરત મુહમ્મદ મુસ્તફા સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું છે કે:  
“ઈન્ના અહબ્બલ્લાહો અબ્દન ઇબ્તલાહો લેયસ્મઆ તઝરોઅહ્.”  
અર્થાત: “જ્યારે ખુદાવન્દે આલમ પોતાના કોઈ સેવક (બંદા)ને ચાહે  
છે ત્યારે તેને કષ્ટ અને મુસીબતોમાં નાંખી દે છે જેથી કરીને તેની  
રડારોળ-રૂદનને સાંભળે.” (ઈશ્દિલ ફુલૂખ, ભાગ ૧, પાન નં ૧૮૩)

વહાલા મિત્રો અને નવયુવાનો!

ખુદાવન્દે આલમ પોતાના સેવકોને સૌથી વધુ ચાહે છે અને પોતાનો  
પ્રેમભાવ દેખાડવા માટે જ તે પોતાના સેવકો સાથે જુદા-જુદા પ્રકારે વર્તે  
છે. ક્યારેક પોતાની અસીમ દયા-કૃપાથી નવાળે છે અને ક્યારેક  
પોતાની દયા-કૃપાથી તેને અમુક સમય માટે વંચિત કરી દે છે, ક્યારેક  
અટળક ધન-દોલત આપે છે, તો ક્યારેક સર્વસ્વ મુંટવી લે છે, ક્યારેક  
સંતાનો, ઉચ્ચ હોદ્દા, ઉચ્ચ સ્થાન, ખ્યાતિ, જ્ઞાન, વિદ્યા વિગેરે જેવી  
મહાન નેઅમતોથી નવાળે છે.

ખુદાવન્દે આલમના પ્રેમનું એક પ્રતિબીંબ માતાના રૂપે પણ આપણને  
મળેલ છે અને માતામાં ખુદાવન્દે આલમના પ્રેમના પ્રતિબીંબને આપણે  
અનુભવી પણ શકીએ છીએ અને ઉપરોક્ત હદીસને એક દ્રષ્ટાંત થકી  
પણ સ્પષ્ટ કરી શકાય તેમ છે.



દ્રષ્ટાંત: આપને યાદ હશે- કદાચ અનુભવ પણ થયો હશે કે માતાનો પોતાના બાળકો પ્રત્યેનો પ્રેમ જ્યારે ઉભરાઈ જાય છે ત્યારે તે તેને તેડી લે છે, છાતી સરસો ચાંપે છે અને તેને જોરથી દબાવી પણ દે છે. તેની આંખોમાં આંસુઓ પણ આવી જાય છે અને ક્યારેક તો એવું પણ બને છે કે તે પ્રેમ કરનારી માતા પોતે જ પોતાના બાળકને વહાલથી ચુંટલી પણ ખણી લે છે જેનાથી તે નિર્દોષ-નિરઅપરાધ બાળકને તો માત્ર અને માત્ર દુઃખ થાય છે અને માતાના આવા વિચિત્ર વર્તનને સમજી ન શકવાને કારણે મનમાં અને મનમાં જ તે પોતાની માતાને ભાંડવા પણ માંડે છે.

ખુદાવંદે આલમ પણ ક્યારેક પોતાના બંદા પ્રત્યેના પોતાના પ્રેમભાવને આવી રીતે જ વ્યક્ત કરે છે કે પોતાના બંદાની કોઈ ભૂલ ન હોય તેમ છતાંયે જુદી-જુદી રીતે તેને કષ્ટ અને મુશ્કેલીમાં નાંખી દે છે અને તે વ્યક્તિ તો ચિંતાગ્રસ્ત થઈ જાય છે પરંતુ ખુદાવંદે આલમ આ બધી રીતે પોતાના સેવક પ્રત્યેનો પોતાનો પ્રેમભાવ જ દર્શાવે છે તેથી જ નબીયે અકરમ સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “જ્યારે ખુદાવંદે આલમ પોતાના કોઈ સેવકને ચાહે છે ત્યારે તેને કષ્ટ અને મુસીબતોમાં સપડાવી દે છે જેથી તેના રૂદનને સાંભળે.”

જો કે મનુષ્ય આવી પરિસ્થિતિમાં જાણે-અજાણે અને પોતાની મુખર્ધથી અત્યંત દયાળુ ખુદા સમક્ષ જ પ્રશ્નોની વણઝાર ઉભી કરી દે છે અને ફરિયાદોના ઢગ કરી દે છે પરંતુ થોડીક ધીરજ ધરીને ચિંતન કરવામાં આવે તો બધી હકીકત સ્પષ્ટ થઈ જાય છે કે “જે વ્યક્તિ ખુદાની બારગાહનું સામિધ્ય પ્રાપ્ત કરી લે છે તેને જ મુસીબતોના કડવા ઘુંટડા વધારે પીવા પડે છે.”





# જીભની આફતો

“કુતૂવતનામા”ના લેખક લખે છે કે જો એવું પૂછવામાં આવે કે એ આઠ બાબતો કઈ છે જેનાથી જીભને અટકાવવી જોઈએ તો કહેવું જોઈએ કે:

૧. જીભને જુઠ અંગે બાંધીને રાખવી જોઈએ અને જુઠ બોલવાથી દૂર રહેવું જોઈએ.
૨. વચન ભંગથી કેમકે વચન ભંગ મુનાફેકોની ટેવ છે.
૩. કોઈની બદગોઈ કરવાથી અને કોઈના ઉપર ખોટા દોષારોપણ કરવાથી કેમકે આ ફાસિકોના કામ છે.
૪. લડાઈ, ઝઘડા, ચાડી ચુગલી અને લોકોમાં દોષ જોવાથી કેમકે આ શયતાન દ્વારા કરાવવામાં આવતા વસવસાઓ છે.
૫. પોતાની જ પ્રશંસાથી કેમકે આ ઘમંડ અને અહમની નિશાનીઓ છે.
૬. પોતાના ખેડૂતો અને નોકરોને લાનત મોકલવાથી કેમકે આ અત્યાચારીઓ અને જુલ્મ કરવાવાળાઓની નિશાની છે.
૭. અભદ્ર મજાક અને મશકરીઓ કરવાથી કેમકે આનાથી અંદરો અંદર દુશ્મનાવટ વધે છે.
૮. કોઈને શ્રાપ આપવાથી (કોઈના વિશે બદ-દુઆ કરવાથી) કેમકે તેનાથી મનમાં કડવાશ જન્મે છે.

વહાલા બાળકો! આપણે આવી ટેવો, આવા ચરિત્રથી ઘણાં જ છેટે રહેવું જોઈએ કેમકે આવું ચરિત્ર એક રીતે શયતાનનું ચરિત્ર છે કેમકે ઈબ્લીસ મલકીન (શયતાન) ઘણે ભાગે વાતચીત દરમ્યાન મનુષ્યની જીભની નીચે જ રહે છે. હઝરત અલી અ.સ.નું ફરમાન છે કે: “મનુષ્યના હૃદયને મારવાવાળી જીભ કરતાં વધારે કોઈ વસ્તુ નથી અને કોઈ પણ વ્યક્તિના માટે શયતાનથી વધારે મોટો કોઈ ફરેબ આપનાર નથી.”



# વિદ્યાનું મહત્વ



નબીયે અકરમ સ.અ.વ.: “બાળકોનો પોતાના માતા-પિતા ઉપર એ અધિકાર છે કે (માતા-પિતા) તેમનું સારું નામ રાખે અને કુરઆનનું શિક્ષણ આપે.” (કન્ઝુલ ઉમ્માલ, ભાગ ૧૬, પાન નં ૪૧૭)

નબીયે અકરમ સ.અ.વ.: “વિદ્યા બે પ્રકારની હોય છે: એક વિદ્યા એ છે જે ફક્ત જીભ સુધી જ રહે છે; આ વિદ્યા વ્યક્તિની વિરૂદ્ધની દલીલ છે અને બીજી એ વિદ્યા છે જે વ્યક્તિના મન સુધી ઉતરી જાય છે (હૃદયમાં હોય છે) આ વિદ્યા લાભદાયક છે.” (ઝિહારૂલ અનવાર, ભાગ ૨, પાન નં ૨૬)

નબીયે અકરમ સ.અ.વ.: “બે પ્રકારના લોભી કદી સંતુષ્ટ થતાં નથી; એ લોભી જે દુન્યવી બાબતોની લાલચ રાખે છે અને બીજો એ લોભી જે વિદ્યા પ્રાપ્તિની લાલચ રાખે છે.”

ઈમામ અલી અ.સ.: “જે બાળપણમાં વિદ્યા પ્રાપ્તિ નથી કરતો તે મોટો થઈને પ્રગતિ કરી શકતો નથી.” (ગોરૂલ હેકમ, પાન નં ૬૯૭)

ઈમામ અલી અ.સ.: “એ બાબતો તરૂણ અવસ્થામાં જાણી લેવી જરૂરી છે જે બાબતોની જાણકારી મોટા થઈને આવશ્યક હોય.” (શરહે ઇબ્ને અબિલ હદીદ, ભાગ ૨૦, વાક્ય ૮૧૭)

ઈમામ સાદિક અ.સ.: “જે માતા-પિતાએ પોતાના સંતાનોને કુરઆનનું શિક્ષણ આપ્યું હશે, ક્યામતના દિવસે તેઓ (તે કારણે) પ્રસન્ન હશે અને તેમને બે જન્નતી વસ્ત્રો પહેરાવવામાં આવશે અને તેમના પ્રકાશથી જન્નતના લોકોના મુખારવિંદ પ્રકાશિત થઈ જશે.” (વસાએલુશીઆ, ભાગ ૧૫, પાન નં ૨૬)





# જ્ઞાનની ખોજ

ઘણાં વરસો પહેલાંની વાત છે. ત્યારે હિન્દુસ્તાન ઉપર એક સમ્રાટનું શાસન હતું. એક દિવસ તેના દરબારમાં કોઈ બીજા દેશનો વેપારી આવ્યો. તે યુગમાં એવો રિવાજ હતો કે જ્યારે કોઈ બીજા દેશનો વેપારી વેપાર અર્થે અન્ય દેશમાં જતો તો તેણે સૌથી પ્રથમ સમ્રાટની સેવામાં ભેટ-સોગાત ધરવી પડતી હતી અને વેપારની મંજૂરી લેવી પડતી હતી, જેથી તે નિર્વિઘ્ન રીતે પોતાનો વેપાર કરી શકે. તેથી તે વિદેશી વેપારી પણ તે પ્રણાલી પ્રમાણે સમ્રાટની સેવામાં કેટલીક ભેટ-સોગાદો અર્પણ કરીને તેની વિશિષ્ટતાનું વર્ણન કરવા લાગ્યો.

વાહ! સમ્રાટે કહ્યું: “આ બધી વસ્તુઓ ઘણી ઉચ્ચ કોટીની અને બહુમુલ્ય છે. જે તમે જુદા-જુદા દેશોમાંથી ખરીદી છે પરંતુ શું તમને હિન્દુસ્તાનમાં એવી કોઈ વસ્તુ દેખાઈ નહીં જે અમારા દરજ્જાને અનુરૂપ હોય.”

વેપારીએ સમ્રાટને પ્રભાવિત કરવા કહ્યું: “હે મહાન સમ્રાટ! આપના દરજ્જાને અનુરૂપ તો મને ઘણી વસ્તુઓ લાગી હતી પરંતુ એક વસ્તુ એવી છે કે આપના દરજ્જાને સંપૂર્ણપણે અનુરૂપ છે.”

વાહ! તો એ કઈ વસ્તુ છે? સમ્રાટે પુછ્યું.

હજુર! તે એક વૃક્ષ છે. વેપારીએ કહ્યું: જે સર્વત્ર થાય છે પરંતુ તેને મેળવવા માટે ઘણી મહેનત કરવી પડે છે.

સમ્રાટે આશ્ચર્યચકિત થઈને પુછ્યું: “શું તેમાં કોઈ વિશિષ્ટતા છે?”



વેપારીએ કહ્યું: “હા, મહાન સમ્રાટ! તે એવા સુદર ફળવાળું વૃક્ષ છે કે જે કોઈ એનું ફળ ખાય છે તે ન તો કદી વૃદ્ધ થાય છે કે ન તો મૃત્યુ પામે છે. આ વૃક્ષમાં તો અમૃતના ગુણ હોય છે.”

વેપારી પાસેથી આ આશ્ચર્યજનક વૃક્ષ વિશે સાંભળીને સમ્રાટ તો આશ્ચર્યચકિત રહી ગયો અને તે વૃક્ષને જોવા માટે વ્યાકુળ થઈ ગયો. તેણે પોતાના મંત્રીને બોલાવ્યો અને એવી આજ્ઞા આપી કે:

“મને એવી જાણકારી મળી છે કે જગતમાં અને આપણા હિન્દુસ્તાનમાં પણ એક એવું વૃક્ષ છે કે જેનું ફળ કોઈ ખાઈ લે તો તે કદી ઘરડો નથી થતો અને તે મૃત્યુ પણ પામતો નથી. તમે જાવ અને એ વૃક્ષ શોધી કાઢો. તેમાં ગમે તેટલો સમય કેમ ન લાગે તેની પરવા નથી પરંતુ જો જો હોં! નિષ્ફળ થઈને પરત ન આવતા.”

સમ્રાટની આજ્ઞા પ્રમાણે તે મંત્રી પેલા વૃક્ષની શોધમાં નીકળી પડ્યો. તે જંગલો, પર્વતો, મેદાનો તમામ સ્થળોએ ફરી વળ્યો પરંતુ તેને એવા વૃક્ષનો કોઈ પત્તો લાગ્યો નહીં. તે જેને પણ એવા વૃક્ષ વિશે પ્રશ્ન કરતો તે વ્યક્તિ તેની હાંસી ઉડાડતા હતા. કોઈ કહેતું, તારું મગજ તો ઠેકાણે છે ને? આવું વૃક્ષ તો હોય જ નહીં. કોઈ કહેતું, હે મુસાફર! જેનું કોઈ અસ્તિત્વ જ ન હોય તેવા વૃક્ષની શોધખોળ જ વ્યર્થ છે. મંત્રી લોકોની વાતો સાંભળતો પરંતુ ધીરજ રાખવા સિવાય તેની પાસે બીજો કોઈ ઉપાય જ નહોતો. પરંતુ તે હતો પોતાના નિશ્ચયમાં અડગ ને જુદા-જુદા દેશ પ્રદેશમાં ફરીને તે વૃક્ષને શોધતો જ રહ્યો પરંતુ તેને તે વૃક્ષનો કોઈ અણસાર સરખોયે મળ્યો નહીં. છેવટે નિરાશ થઈ પોતાના વતન તરફ પાછો ફર્યો પરંતુ તેને નિષ્ફળતાના અપમાન અને સમ્રાટ તરફથી શિક્ષા થવાનો ભય પણ હતો.



પાછા ફરતી વખતે એક સ્થળે તેને એક વ્યક્તિ મળી. તેણે મંત્રીને પુછ્યું: “હે મુસાફર! તું આટલો દુઃખી કેમ છે કે તારી આંખમાંથી અશ્રુઓ વહી રહ્યાં છે!”

મંત્રીએ નિસાસો નાંખીને પોતાની આપવીતી કહી સંભળાવી.

તે વ્યક્તિએ મંત્રી પ્રત્યે સહાનુભૂતિ દાખવીને કહ્યું: “હે મુસાફર! તું દુઃખી ન થા. અહીંયા નજીકમાં જ એક સંત રહે છે, તે ખૂબ જ મહાન વિદ્વાન છે, તે તારી ચિંતા જરૂર દૂર કરશે.”

મંત્રીએ તે વ્યક્તિનો આભાર માન્યો, તે પેલા સંતને મળવા નીકળી પડ્યો અને ઘણી આશા સાથે તે સંતની સેવામાં હાજર થયો કે કદાચ આ સંત મારી નિરાશા દૂર કરે અને મારી પેલા વૃક્ષની શોધખોળનો પણ અંત આવે.

તે પેલા સંત સમક્ષ ગયો તો સંતે તેને ખૂબ જ સહાનુભૂતિભર્યા અવાજમાં કહ્યું: “હે મુસાફર! તું કેમ રડે છે? અને આટલો નિરાશ કેમ દેખાય છે?”

મંત્રીએ કહ્યું: “હે મહાત્મા! હું દરેક સ્થળેથી નિરાશ થઈને આપની સેવામાં હાજર થયો છું. મને આપની સહાયતાની જરૂર છે. આપ મારી ચિંતાનું નિવારણ કરી આપો તેવી મારી વિનંતી છે. આમ કહીને તેણે પોતાની આપવીતી કહી સંભળાવી.”

મંત્રીની વાત સાંભળીને તે સંત ખડખડાટ હસી પડ્યાં અને કહ્યું: “અફસોસ, કે તં બુદ્ધિ વાપરી નહીં અને ફક્ત એક વૃક્ષની શોધમાં આટલા વરસો સુધી ભટકતો રહ્યો!!!”

મંત્રીએ પુછ્યું: “હે મહાત્મા! આપ શું કહો છો?”

સંતે જવાબ આપ્યો: “ભલા માણસ! તે વૃક્ષ ખરેખર તો વિદ્યા અને જ્ઞાનનું વૃક્ષ છે, પરંતુ તું તો પ્રત્યક્ષ વૃક્ષને શોધતો રહ્યો. જ્ઞાન એક એવો સમુદ્ર છે જે કદી ખુટતો નથી, એક એવું વૃક્ષ છે જેના ઉપર



# knowledge



આખાયે વરસ સુધી ફળ આવે છે. એક એવો સૂર્ય છે જે કદી આથમતો નથી. એક એવો ચંદ્રમાં છે જે પોતાના ટાઢકભર્યા પ્રકાશથી જગતને પ્રકાશમય કરે છે.”

મંત્રીએ આશ્ચર્યચકિત થઈને પુછ્યું: “પરંતુ હે મહાત્મા! કદી વૃદ્ધ ન થવાની અને કદી મૃત્યુ ન પામવાની વાત?”

તે મહાત્માએ સ્મિત વેરતાં કહ્યું: “જ્ઞાનના વૃક્ષને હંમેશા પોતાની મહેનત વડે સિંચતા રહો અને તેના ફળ હંમેશા ખાતા રહો. જે વ્યક્તિ આ રીતે આચરણ કરતો રહેશે તેનું જ્ઞાન કદી વૃદ્ધ નહીં થાય અને તે ક્યારેય નાશ પણ પામશે નહીં. હે મુરખ! વૃક્ષને કેમ શોધે છે? તેની વિશિષ્ટતાઓ શું છે તેનો વિચાર કર! કોઈ પણ વસ્તુની વિશિષ્ટતાઓનો સંબંધ તેના નામમાં હોતો નથી, તેના આંતરિક ગુણમાં હોય છે. ખુદાએ ઉત્પન્ન કરેલ આ માનવજાતમાં જે મતભેદો સર્જાય છે તે પણ ફક્ત નામને કારણે સર્જાય છે પરંતુ જ્યારે સત્ય બહાર આવે છે ત્યારે બધા મતભેદો આપોઆપ દૂર થઈ જાય છે.”

તે સંતની વાત સાંભળીને મંત્રીને સંતોષ થઈ ગયો કે ખરેખર જ્ઞાનનું વૃક્ષ જ એક એવું વૃક્ષ છે જેના ફળ ખાનાર વ્યક્તિ ન તો કદી ઘરડો થાય છે કે તે કદી મરતો પણ નથી. તેણે પેલા સંતનો આભાર માન્યો અને કહ્યું: “હે મહાત્મા! આપે તો મારી વરસોની મહેનતને ઉપયોગી બનાવી દીધી.”

તે પછી તે મંત્રી પ્રસન્નતાપૂર્વક પોતાના માદરે વતન તરફ પાછો ફર્યો અને ત્યાં જઈને સમ્રાટને જ્ઞાનના વૃક્ષ વિશે સંપૂર્ણ સમજણ આપી ત્યારે સમ્રાટ પણ મંત્રીની વાત સાથે સંમત થઈ ગયો.



# શોનેરી વાતો

## ન આપ

પાડોશીને તકલીફ.....ન આપ.  
પત્નીને મહેણું.....ન આપ.  
કોઈને ખોટી સલાહ.....ન આપ.  
રજા વગર અન્યની વસ્તુ.....ન આપ.  
માલ પાછળ ઈજ્જત.....ન આપ.

## - ન ખા -

વધારે.....ન ખા.  
બધાની સામે.....ન ખા.  
ખૂબ ભૂખ વગર.....ન ખા.  
બજારમાં ઊભા ઊભા.....ન ખા.  
હરામનો માલ.....ન ખા.  
કંજુસનું ભોજન.....ન ખા.

## ન કર

અનુભવ વિના કોઈનો ભરોસો.....ન કર.  
સલાહ વગર કોઈ કામ.....ન કર.  
કોઈની ટીકા.....ન કર.  
સગાથી સંબંધ પૂરો.....ન કર.  
પીઠ પાછળ બુરાઈ.....ન કર.



## - મિત્રતા ન કર -

ગરજાળુ અને લાલચુથી.....મિત્રતા ન કર.  
ચારિત્રહીન અને કપટીથી.....મિત્રતા ન કર.  
દોસ્તના દુશ્મનથી અને દુશ્મનના દોસ્તથી.....મિત્રતા ન કર.  
હલકટ અને બડાઈખોરથી.....મિત્રતા ન કર.  
જાન પિછાણ વિના અને કંજૂસથી.....મિત્રતા ન કર.  
જેનાથી મા-બાપ મનાઈ કરે.....મિત્રતા ન કર.

## ફરિયાદ ન કર

પોતાના ભાગ્ય અને જમાનાની.....ફરિયાદ ન કર.  
સંતાનો સમક્ષ પોતાના વડીલોની.....ફરિયાદ ન કર.  
ક્યારેય ભૂલેયૂકે પણ મા-બાપ કે ગુરૂની.....ફરિયાદ ન કર.  
અન્ય સમક્ષ પોતાના મિત્રની.....ફરિયાદ ન કર.  
પત્ની સમક્ષ તેના પિયરિયાની.....ફરિયાદ ન કર.

## દૂર ભાગ

ખરાબ સોબતથી.....દૂર ભાગ.  
આરોપના સ્થળથી.....દૂર ભાગ.  
ઝઘડા અને કોર્ટના કેસથી.....દૂર ભાગ.  
નશાબાજોની મહેફીલથી.....દૂર ભાગ.  
નિંદા કરવા અને સાંભળવાથી.....દૂર ભાગ.  
અશ્લીલ નવલકથા અને સામયિકોથી.....દૂર ભાગ.





PUBLISH 10TH EVERY MONTH, RNI No: GUJGUJ/2015/59960

₹/. 30

REGISTERED UNDER POSTEL REGISTRATION No: AHD-C/51/2015-2018 VALID UP TO 31TH DECEMBER 2018

ISSUED BY THE SSPO's AHMEDABAD CITY DIVISION, PERMITTED TO POST AT AHMEDABAD PSO ON 10TH OF EVERY MONTH

PUBLISHED FROM: HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST

865/866, BEHIND TASLIM SOCIETY, NEAR GOLDEN PARK, VATVA, AHMEDABAD - 382 440



روح الله خمینی



PRINTED AND PUBLISHED BY: RIZVI MOHMED RAZA ABID HUSEIN ON BEHALF OF

HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST, RNI NO: GUJGUJ/2015/59960

AND PRINTED AT PRINT CARE, N.R. ESTATE, TAVDIPURA, SHAHIBAUG, AHMEDABAD-380 004

AND PUBLISHED FROM HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST

865/866, BEHIND TASLIM SOCIETY, NEAR GOLDEN PARK, VATVA, AHMEDABAD- 382 440

EDITOR: RIZVI MOHMED RAZA ABID HUSEIN

